Klaniczay Péter

Törvényre újabb törvény

VISSZHANG - LXIV. évfolyam, 25. szám, 2020. június 19.

Még el sem fogadta a parlament a pünkösd előtt beterjesztett törvényjavaslatot a 2001. évi LXIV tv. módosítására, ami a műemlékek legújabb kategorizálását tervezi és több ezer műemlék lassú halálát készíti elő, és amiről csak feltételezni lehet, hogy tulajdonosok és a még meglévő hivatalos szervek részére is hosszadalmas agóniával jár majd (dr. Haris Andrea–Klaniczay Péter: *Műemlékek a Tisztelt Házban*, *ÉS,* 2020/24., jún. 12.). A legújabb – sürgősséggel beterjesztett – törvényjavaslat viszont már a boldog jövőt körvonalazza, miszerint létrejön a Közép-európai Épített Örökség Megőrző Alapítvány hatalmas vagyonnal és még nagyobb hatáskörrel, ami már persze a teljes Közép-Európára kiterjeszti tevékenységét.

Érdemes idézni a javaslat szövegét, miszerint az alapítvány feladata: *„a közép-európai régió egyes műemléki vagy műemléki védelemben nem részesülő, de kulturális, történelmi, művészeti, építészeti értékkel rendelkező és magyar vonatkozású történelmi, kulturális öröksége, művészeti gyökere, múltja, hagyománya szempontjából jelentőséggel bíró épületek, építmények – tulajdonjogának Alapítvány általi közvetlen vagy közvetett módon való megszerzése útján történő – állagmegóvása, felújítása, fenntartása, illetve megvalósításával azok fennmaradásának, megőrzésének, megtekinthetőségének, valamint oktatási, tudományos kutatási célú, építészeti szempontú tanulmányozásához, vizsgálatához szükséges feltételek biztosítása”*.

Első hallásra, amikor mesélték nekem, úgy tűnt, hogy aki ezt kitalálta, megvalósítja a nagy nyilvánosság előtti közösségi izgatás fogalmát, hiszen ennyi lózungot összehordani csak az képes, aki nem tudja, miről is akar rendelkezni. De sajnos nem, ez a mai magyar valóság. Vagyis először a műemléki szervezetet, majd a műemlékek fenntartását előíró jogszabályokat, végül az elmúlt 70 évben védetté nyilvánított kevéske történeti értéket számolják fel. Azaz szétszórják az embereket, leszalámizzák az emlékeket építő- és díszítőelemek szerint, s erre slusszpoénként létrehoznak egy olyan megalomán körítésű intézményt (alapítványt, mert most ez a legjobb működési forma, úgy tűnik, mint az egyetemek esetében), amely az egykori nagy magyar birodalom területén lévő bármelyik emléket kiszemelve öntheti rá a milliárdokat. Vigyázat! Nem a sok emléknek egyenlő elbírálás szerint a fenntartáshoz szükséges támogatást, hanem a kiválasztottaknak mérhetetlenül sokat.

S mindezt a beterjesztő szerint azért ilyen sürgősen, mert – a COVID–19-fertőzéssel kapcsolatos döntéseken túl – „a szavazások 2020 szeptemberére történő halasztása fontos jogalkotói célkitűzések késedelmes megvalósítását eredményezné, illetve a döntések végrehajtásának (sic!) előkészítésének kitolódása számos problémát okozhat a jogalkalmazásban”.

Úgy látszik, a kapkodás nemcsak a jogalkotásban, de még a fogalmazásban is megnyilvánul. Csak siessenek, nehogy valami kimaradjon, mert akkor nem lehet néhány milliárdot jó helyre juttatni.